

Periode: Marts 2013 – november 2013

Partnere: Paradisbakkeskolen, Nexø, Rønneskolen, Østre og Åvang, Professionshøjskolen UCC

Kontaktpersoner: Pia Tofte, Paradisbakkeskolen, Nexø Anne-Lise Aagesen, Rønneskolen, Hans Jacob Binzer, UCC

Undervisning i virkeligheden

FORMÅL

Via samarbejde med virksomheder, at få afdækket hvad der er af læringsplatforme og konkret undervisningspotentiale.

At få udviklet en metode til hvordan man fremadrettet kan inddrage konkrete funktioner i bornholmske virksomheder ind i undervisningen.

At få udarbejdet enkelt og konkret undervisningsmateriale, som kan benyttes i grundskolen.

At få dokumenteret erfaringen i brugen af det udviklede materiale og ikke mindst erfaring i samarbejdet imellem virksomheden og skolen.

Aktiviteter

- Etablering af undervisningsforløb i samarbejde mellem de berørte skoler og erhvervsvirksomheder.
- Projekt årgang grøn
- English throughout the world
- Nexø havn – Før og nu
- Evaluering

Aktivetsbeskrivelse

Der udvikles en række undervisningsforløb, der som udgangspunkt udvikles i forhold til den nye folkeskolereform.

Hver delprojekt udvikles som et samarbejde mellem den berørte skole og de virksomheder de er tilknyttet.

”Grøn årgang” er et samarbejdsprojekt mellem Rønneskolen, Åvang, BOFA og Coop – Kvickly Rønne. Eleverne arbejder med affald som en ressource hos BOFA og de arbejder i Kvickly med varer der kan medvirke til en reduktion af miljøbelastningen.

I samarbejde med Jensen Denmark, oplever eleverne fra talentengelskholdet på Rønneskolen, hvad det vil sige at skulle kommunikere med andre af virksomhedens afdelinger rundt om i verden, hvor man ikke taler skoleengelsk.

Samarbejdsprojekt mellem Paradisbakkeskolen og virksomheder på Nexø havn, hvor eleverne introduceres for livet på havnen og den historiske betydning som havnen har haft for Nexø.

Evalueringen af projekterne skal danne grundlag for udvikling af en række lignende uddannelsesforløb.

Resultat

Der er udviklet tre eksemplariske undervisningsforløb i et samarbejde mellem skolerne på Bornholm og en række bornholmske virksomheder.

Projekterne er skitseret i folderen ”undervisning i virkeligheden” udgivet af professionshøjskolen UCC.

Projekterne viser eksempler på hvorledes det er muligt at tilrettelægge undervisning i forhold til den nye folkeskolereform.

Undervisning i virkeligheden

Skolelever på besøg hos BOFA og ved lagersortering i Kvickly

KONKLUSION

Der har været en stor effekt af de iværksatte undervisningsforløb, og eleverne har oplevet en anden tilgang til undervisningen. Forløbene har klart medvirket til nye tankegange i forhold til inddragelse af virksomheder i den daglige undervisning.

Det anbefales derfor at der igangsættes en række nye/tilsvarende tiltag som kan bruges i forhold til den nye folkeskolereform.

Projekterne har vist muligheder for samarbejdsprojekter mellem skoler og erhvervsliv. Et samarbejde der kan udvides i stor stil de kommende år.

Interview

UNDERVISNING I VIRKELIGHEDEN

PIA LAUB TOFTE

Skoleleder Paradisbakkeskolen. Overordnet om partnerskaber ifm projekt Undervisning i Virkeligheden og Østersøen som læringsrum

Projektet Undervisning i Virkeligheden udsprang af projektet Østersøen som Læringsrum. Vi fulgte projektet op i samarbejde med UCC og Hans Jakob Binzner som bad os om at gå ind i et nyt projekt, som hed Undervisning i Virkeligheden.

Derefter fandt jeg nogle ressourcelærere som brændte for de her partnerskabsaftaler. Det var noget vi havde arbejdet med inden, for vi har før fået nogle af de lokale virksomheder til at sponsorere tablets til vores overbygning. Og på den måde var vi jo begyndt at arbejde med et forpligtende samarbejde: Vi skulle have nogle tablets og vi skulle arbejde med dem og inddrage dem i vores undervisning, og på den måde skulle vi også gøre klar til den nye skolereform, som jo forudsætter at vi arbejder med partnerskaber.

Så vi havde lagt det hele klart til nogle projekter. Det der skete her, var, at det blev mere formaliseret. Her havde vi et projekt der hed Undervisning i Virkeligheden, og ville vi være med til det? Så var det klart, den greb vi.

Arbejdet med disse projekter har gjort os mere forberedt på den nye skolereform. Og det har skubbet os ud i, at vi blev nødt til at gøre det lige nu. Hvor vi måske ville have sagt: Vi har så mange andre ting vi skal nå, så det gør vi til næste år.

Men det her projekt gjorde at vi sagde: Nu gør vi det, og så finder vi de lærerressourcer der skal til, og så fik vi det gjort - og det var rigtigt godt! Fordi nu har vi erfaringerne med os til den nye skolereform, og så er vi klædt bedre på.

Jeg har nogle lærere, som pludselig får ressourcer til at gå ud og undersøge: hvordan laver vi et samarbejde.

Det er jo ikke mig der skal ud og tale med virksomhederne. Men lærerne får nogle erfaringer omkring, hvordan er det at vi går ud og kontakter virksomhederne. Hvordan laver man forløb sammen. Hvordan laver man eksemplarisk undervisning, som kan bruges af andre skoler også.

På den måde har de lærere fået erfaring i at lave noget eksemplarisk. Og ikke bare noget som vi lige synes var sjovt.

Samarbejde

I første omgang samarbejdede vi med virksomhederne, det er klart. Det er dem der er baggrunden for at vi overhovedet kan lave alt det her. Men så var det Hans Jakob Binzner fra UCC som skulle lave det her projekt. På den måde kom vi ind i et samarbejde med ham også.

Derud over har vi haft UTA med hele vejen, Vi har lavet både Østersøen som Læringsrum og Undervisning i Virkeligheden i samarbejde med UTA.

”Men lærerne får nogle erfaringer omkring, hvordan er det at vi går ud og kontakter virksomhederne. Hvordan laver man forløb sammen. Hvordan laver man eksemplarisk undervisning, som kan bruges af andre skoler også.”

Ressourcelærere

Jeg bruger rigtigt mange forskellige lærere til forskellige projekter. Og det er klart at der er forskellige mennesketyper ansat, og de har forskellige interesser, og der plukker jeg ud og siger, her har jeg en naturvidenskabelig lærer, som har interesse for lige præcis det her, og her har vi haft nogle lærere, som har haft rigtig stor interesse i at lave partnerskaber, og som måske i hele deres lærerliv har gjort det. Uden at man har systemiseret det, men man har altid været i lokal området og samarbejdet. Så på den måde er ressourcelærerne dem jeg trækker ud og siger: Det er dig der er specielt god til det her, har du lyst til at være med til det her projekt?

Det har været meget let at få de her partnerskaber op at stå. Det hele kom sig af at vi brændte for at få de her tablets til overbygningen. Og allerede der havde jeg en ressourceperson på, som gik rundt til alle virksomhederne og sagde: goddag vi kan det her, vi vil det her, vi vil gerne samarbejde. Og på den måde så fik vi også skabt en masse aftaler, og det gik faktisk ret nemt.

Det handler om at uddelegere til dem der er gode til det. Og hende her hun kan altså gå ud og sælge sig selv og skolen, og det er genialt.

Jeg har rigtigt mange medarbejdere der brænder for at gøre noget, også fordi jeg giver dem lov til det.

Derud over har vi pensionerede lærere, som har en rigtig stor tidsressource, som jeg også trækker ind til sådan nogle projekter. Der ved jeg at de lærere kan styre det her projekt, og så ligger vi tiden hos dem, så de lærere der er fastansatte og pressede i hverdagen, de ligger mindre tid."

Udfordringer og effekter

Vi har nogle rigtig gode virksomheder her, som gerne vil os. Og så har jeg nogle af de her lærere som er gode til at kontakte virksomhederne, så vi har faktisk ikke haft nogle udfordringer. Det har været positivt hele vejen.

Den umiddelbare effekt er, at vi er kendt i lokalsamfundet. Jeg tænker rigtigt meget på, at når vi bor på en ø, i et lokalsamfund, så er det meget vigtigt at man har den her gensidige forpligtigelse over for hinanden. At vi bliver en del af lokalområdet identitet. Og lokalområdet bliver en del af vores identitet. Så på den måde smelter vi meget mere sammen og bliver lidt mere som en virksomhed. Og ikke kun som en skole der er løsrevet af lokalsamfundet.

Effekten er, at vi er blevet kendt af virksomhederne, og pludselig kendt for nogen der laver noget andet end undervisning. Vi er kendt for noget de kan bruge til noget.

Og børnene, de skal ud og finde praktikpladser, og de skal have erhvervsarbejde efter skoletid, så på den måde har der været den effekt at man kender hinanden, man kan hilse på hinanden. Og man ved hvad hinanden gør, og det synes jeg er rigtigt vigtigt: At skolen bliver en del af lokalsamfundet, og smelter sammen.

Med den nye skolereform, der laver vi de her partnerskaber, og i skolebestyrelsen laver de principper for, hvordan vi skal arbejde med partnerskaber. Der har vi brugt de her to projekter som udgangspunkt for: Hvordan har vi arbejdet med de her partnerskaber? Og hvad vil vi gerne fremadrettet, så der er allerede en stor viden i vores skolebestyrelse og i hele vores lærerkollegium omkring det at arbejde med partnerskaber.

Vi forestiller os at vi systematiserer partnerskabsaftaler rigtigt meget i det kommende skoleår og fremadrettet.

Sådan at alle børn kommer igennem arbejdet med partnerskaber i løbet af deres skoleforløb. Og helst flere gange i løbet af et skoleforløb. Så man siger at når man har afsluttet indskolingen, så har man arbejdet med den her slags virksomheder.

Største succes

Den største succes er at vi bliver kendt. At vi bliver en del af lokalområdet og vi kommer tættere på virksomheden – det er helt klart den største succes. Det er ikke hvad der bliver skrevet om os, eller hvad man kan se tilbage på – at vi har fået tablets. Det er det, at vi pludselig bliver en del af lokalsamfundet.

Problemer

Økonomi er jo altid udfordrende, og der har det været rart at UTA har været inde over, fordi vi er jo pressede økonomisk i skole væsenet. Det med at aflønne de lærer der gør en ekstra indsats, det kan være en udfordring, for jeg kan ikke blive ved med at trække på, at de bare synes det er sjovt.

Og så ved vi, at udfordringen bliver at fastholde de her aftaler med virksomhederne. Altså, at de bliver ved med at synes at det er interessant når vi kommer igen efter to år eller tre år.

Nu bor vi jo heldigvis i et område hvor der ikke er så mange andre der slider på dem. Men hvis man f.eks. tager Rønneområdet, så vil man som Jensen, måske blive træt af at blive kontaktet år efter år. Så det kan blive en udfordring.

Og der handler det igen om at få skabt de rigtige relationer, så de ikke føler det er en belastning når vi kommer, og så vi gensidigt giver hinanden noget.

Anbefalinger

Det er genialt at lave disse samarbejder. Vi har kun haft positive erfaringer. Man skal bare gøre det – og vi SKAL jo gøre det.

Det gode råd, er at lade folk blomstre der hvor de synes at det er interessant. Vi får aldrig noget godt ud af at tvinge det igennem, men prøv at finde ressourcen der hvor man kan se den. Og så udnyt den moderat, så man ikke slider for meget på folk. Spred ting ud, så det ikke altid er den samme lærer der trækker læsset.

Som leder: Giv slip, og lad folk komme ind der hvor de synes det er sjovt.

”Det gode råd, er at lade folk blomstre der hvor de synes at det er interessant. Vi får aldrig noget godt ud af at tvinge det igennem, men prøv at finde ressourcen der hvor man kan se den. Og så udnyt den moderat, så man ikke slider for meget på folk. Spred ting ud, så det ikke altid er den samme lærer der trækker læsset.”

Interview

UNDERVISNING I VIRKELIGHEDEN

HANS JACOB BINZER

Leder af CFU Bornholm. Overordnet om delprojekter under Undervisning i Virkeligheden

Projektet har haft en meget lang indledning og så en kortere eksekvering. Muligheden for at få de her midler, opstår meget sent. Så var nogle intrasent dialoger fra skolesekretariatet, fagsekretariatets side og fra UTA's side.

Og jeg var vildt interesseret med det samme, men så er det jo lige med at få afklaret forventninger og rammer.

Der var lidt usikkerhed omkring midlerne, og det blev afklaret meget sent. Og så var der jo lærerkonflikt i foråret.

Ideen (omkring Undervisning i Virkeligheden) var rigtig god, og den tændte jeg på. Og der var opbakning til hele vejen rundt. Også i fagsekretariatet passede det ind, nogle gange er timingen i orden. Ønsket om at få lokalsamfundet inddraget. Der var reelt læringsstof kan man sige. Hele ideen i det her det er jo at kombinere læringsmål som man kender det fra skolen, de faglige mål, med noget der foregår i virkeligheden. Altså opgaver og problemer som man kender det ude i virkeligheden, at få det tættere på skolen.

Timingen var god, og den er blevet accentueret af skolereformen, der i den grad gør det relevant.

Idegrundlaget var fantastisk, ingen tvivl om at man hele vejen rundt var interesseret.

Samarbejde

Det startede i UTA sammen med skolesekretariatet, hvor der var nogle ideer. Og så gik jeg videre, for at finde partnere, og der var det så heldigt at der var forskellige der allerede var aktive i forbindelse med andre projekter. Man kan sige, at her var nogle ildsjæle. Det var blandt andet i TalentEngelsk, som havde kørt. Og i Nexø, hvor der var Østersøen som Læringsrum, hvor skolen som sådan var klædt på. Det tredje projekt der var ind over, var projekt Grøn årgang på Åvangsskolen.

De tre projekter har på forhånd haft interesse.

Jeg har også prøvet at få fat på andre som jeg synes var virkelig interessante, for jeg havde en ambition om at det skulle være ø-dækkende, det skulle være flere forskellige typer projekter.

Og jeg må sige, der var nogle problemer der. Jeg havde feks 10. klasse, som var stærkt interesseret, de sprang fra, fordi der var nogle overgangsproblemer med ny ledelse, så de kunne ikke overskue det.

Fra Skole Nord, var én der gik på pension, som egentlig var udset til det her. Der ville vi gerne have haft noget landbrug ind.

Så var der Østerlars, hvor jeg også havde meget lovende møder, og de kørte innovation som tema i overbygningen - det er der ikke andre der har gjort før. De sprang også fra.

Så det er ikke fordi det har været let det her.

”Ønsket om at få lokalsamfundet inddraget. Der var reelt læringsstof kan man sige. Hele ideen i det her det er jo at kombinere læringsmål som man kender det fra skolen, de faglige mål, med noget der foregår i virkeligheden. Altså opgaver og problemer som man kender det ude i virkeligheden, at få det tættere på skolen.”

Det siger også lidt om, at lige så indlysende god ideen er, lige så svært er det at få folk med, når det er noget nyt.

Det kræver altid en indsats, det kræver ildsjæle. Det gør det altid med projekter. Det vil sige der skal være nogen der tænder på det og giver noget ekstra, fordi man ved jo godt: du får lidt støtte til det, men den tid der bruges, er altid meget større end det du får. Og sådan skal det også være.

Så der har været nogle startproblemer.

Men det er jo altså lærerne det hænger på.

Vi har nogle meget positive interesse-tilkendegivelser fra brancheorganisationerne; Dansk Byggeri, Dansk Industri, Landbrugsorganisationerne. De melder ud, at de er interesserede i det her. Men når vi kommer til hverdagen, når elever skal ud i virkeligheden, så er det jo "besværligt". Der skal være nogen der har tid og kræfter. Det er læreren og skolen der skal bære det her igennem. Det er også dem der har den største interesse, for det er dem der får styrket undervisningen.

Læringsmål og lokalsamfundet som ressource

Min rolle som projektleder har været, at holde sammen på tropperne. Hvad er målet, og at sætte retning på det. Sikre, at idegrundlaget føres igennem og at ressourcerne fordeles. Holde snor i det, sikre fremdrift og at tingene bliver gennemført og evalueret samt dokumenteret.

Vi har lavet en fælles folder og skabelon for hvordan man kan sætte det op, så der bliver en vis transparens i det, så andre kan se: Hvad har vi gjort.

For det første: Udgangspunktet er læringsmål. Hvad er det for faglige læringsmål der skal til? Det er vigtigt, for der skal være nogle tydelige mål for det her projekt. Og det gælder også for den daglige undervisning. Men hvad er det for mål du kan sætte i spil i forhold til det vi kalder virkeligheden, og i forhold til konkrete virksomheder. Er der opgaver derude, som matcher de her læringsmål?

Ambitionen er at komme ud over de her "sodavandsbesøg", hvor det er morsomt at komme ud og se. Det vil jeg gerne definere bredt, det kunne jo også være en kulturarbejdsplads, en offentlig arbejdsplads. Det var også her vi fik BOFA ind over.

Interessen fra UCC's side er helt klart at få afprøvet noget undervisning med lærere og elever, som peger i retning af at bruge lokalsamfundet som en ressource. At du bruger virkeligheden og virksomheden som ressource.

Det næste er sådan lidt mere didaktisk: Hvordan designer du et undervisningsforløb?

Når du skal lave din planlægning og lave opgaver med udgangspunkt i virkeligheden, så kræver det at du har tænkt over undervisningen. Målene er her, men hvad er det for redskaber du vil bruge?

Stort arbejde for lærerne

Så lærerne har skullet sætte op: Hvad er det for læringsressourcer de har brugt. Nogle har brugt undervisningsmidler fra nettet. Nogle har nogle almindelige lærerbøger indover for at forberede eleverne på det her. Så er der nogle produktionsværktøjer. Nogle har brugt tablets til at rapportere og tage billeder. Nogle har brugt videokonferencer og interview i forbindelse med at

"Det kræver altid en indsats, det kræver ildsjæle. Det gør det altid med projekter. Det vil sige der skal være nogen der tænder på det og giver noget ekstra, fordi man ved jo godt: du får lidt støtte til det, men den tid der bruges, er altid meget større end det du får. Og sådan skal det også være."

være ude i marken. Så der er også elevernes produktion i det her. Hvordan de i undervisningen formidler de her ting. Og dermed viser om de når de her mål eller ej.

Så når vi er interesseret i det også undervisningsmæssigt, er det fordi at du på denne her måde laver nogle forløb som peger videre end bare det at bruge lokalsamfundet som ressource. Det peger videre i retning af, at du designer undervisning som er tydeligere i forhold til deres mål og deres forbedringer, og som du så også kan evaluere på. OK hvad har de så nået? Har de nået de ting, osv.

Så alt andet lige, så får vi en bedre undervisning, bedre læring.

Hele skolereformen går nu på at få bedre læring hos den enkelte elev og ikke bare en undervisning, ikke bare tilfældige aktiviteter, men mere gennemtænkt i forhold til hvad eleverne får ud af det.

Så det her er jo et fantastisk eksempel på at vi kan være med til at løbe skolereformen i gang på den her måde.

Effekter og udfordringer

Det kræver som sagt en stor forberedelse for lærerne. Så kræver det at der er nogle virksomheder der er interesserede – at de gerne vil have de her ”besværlige” elever, som jo er et forstyrrende element.

Det er også vigtigt at være tydelig omkring undervisningsforløbet. Du skal gennemtænke hvordan det her forløb skal være, sådan så både lærer og elev er forberedt når de kommer ud i Feks Nexø havn og skal spørge om historiske ting og den produktion der er, så skal de vide noget om historien, vide noget om lokalsamfundet, det økologiske kredsløb, når de feks er hos Ocean Prawn. De skal vide noget om de her ting på forhånd.

Så skal de der ud over forstå at spørge folk, det handler om at begå sig. De skal have noget ud af det her – de skal være høflige og forstandige. Og så skal de dokumentere det bagefter, og det kræver at de ved hvordan de bearbejder tingene. Skærer det ned og formidle det til andre. Der er en dobbelt effekt, for de lærer at formidle, men de viser også samtidig om de har forstået noget eller ej.

Det ser man med det samme når man skal formidle til andre.

Der fandt vi ud af ifm Nexø Havn – de kan også være for unge, de skal altså være på et vist niveau, for at kunne klare det. Og når de så var ude med affaldshåndtering om miljø, der kan de godt klare at være yngre, det kan man godt forstå på mellemtrinet.

Så det er også noget med at man lærer hvilke typer problemstillinger kan du sætte på hvilke alderstrin.

I TalentEngelsk, hvor vi havde videokonferencer, lærte vi at det kan være svært at kommunikere på andre tider af døgnet. Der var Singapore og USA inde over, og når du har hele verden med og skal snakke engelsk, det var projektets ide, det var jo at engelsk det er ikke bare engelsk, det er mange forskellige typer engelsk i forretningssammenhæng. Eleverne er jo på mellem 8 og 14, men her skal du måske have en kontakt om aftenen. Og her er virkelig mange aha oplevelser, man får ved også at være i virkeligheden.

”Hele skolereformen går på at få bedre læring hos den enkelte elev og ikke bare undervisning, ikke bare tilfældige aktiviteter, men mere gennemtænkt i forhold til hvad eleverne får ud af det. Så det er et fantastisk eksempel på at vi kan være med til at løbe skolereformen i gang på den her måde.”

Og eleverne får blik for, hvor meget mere sammensat de her virksomheder er. Hvor meget mere spændende – men også kedeligt – det er i nogle sammenhænge. At det også er hårdt arbejde, men der er også noget der er spændende.

Succesen er lige rundt om hjørnet

Jeg vil gerne vente med at fremhæve succeserne til vi er helt færdige. Vi mangler de sidste opsamlinger.

Men succesen er, at man bliver både klar over hvad man selv får ud af det her, for man skal formidle. Men man finder også ud af, hvor spændende lokalsamfundet omkring hjørnet er.

Nexø er et lille lokalmiljø, men pludselig finder du ud af at for det første har den en lang historie, og for det andet så er der altså en verdensvirksomhed som Ocean Prawn der ligger lige der og har en stor omsætning – lige sådan med Jensen Denmark som jo har virksomheder over hele verden. Der er nogle store oplevelser i det.

Den viden vi har fået som er rigtigt interessant, det er det med hvordan vi skal designe et undervisningsforløb så det bliver brugt som et redskab for læreren til at lave en bedre didaktik.

Det vil sige, være mere bevidste om hvilke opgaver vi stiller eleverne, på hvilket niveau, og give eleverne feedback i forhold til det de gør. Så læringsprocessen omkring eleverne kommer i centrum.

Mere end bare det at nu skal vi lave nogle aftaler med en virksomhed. At gå fra at det er en ”aktivitet”, der er spændende og giver en god og afvekslende undervisning, til, at det bliver en bevidst læringsproces, hvor der er progression.

Det er det spring som vi fra UCC er dybt interesseret i, og som reformen er interesseret i. Og som man i skolen helt sikkert ikke har været gode nok til. Men det skulle vi gerne blive bedre til, på denne her måde.

Man bliver altid mere skarp når man har eksterne partnere på. Når du skal ud i en virkelig virksomhed, hvor det betyder noget, så betyder det også noget hvordan du kommunikerer, du kan miste en ordre hvis du ikke gør det rigtigt. Det gør eleverne mere skarpe, og det er en af de gode ting.

Anbefalinger

Det vigtigste er at få lærere med der har overskud, til at gå ind og lave det forberedende arbejde der skal til. Derfor bliver det jo tit med Tordenskjolds soldater, det er nogle af dem der allerede har været i gang. Nu skal vi gerne have det bredt ud til andre som også tør gøre det.

Find det rigtige niveau til klassetrinet. Vælg de rigtige opgaver og virksomheder til de rette klassetrin.

Det handler om tidligere at få sikkerhed omkring rammer og vilkår, så man har en længere tid til selve det der er at gennemføre projektet og evaluere det.

Tænk fremad og vær foran skoleåret. Der er en planlægningshorisont, og det vil sige at man skal ind og aftale nogle ting. Med de nye arbejdstidsregler så bliver det lidt nemmere, det håber skoleledelserne jo på .

Uanset hvad, så kræver det aftaler med virksomheder og teamsamarbejde, så vær på forkant med det, så man har noget planlægning inden skoleåret.

Og så vælg ud. Vær skarp på udvælgelse, gør færre ting, men gør det bedre. Og det kan man, nu, hvor man har prøvet det. Planlæg i bedre tid og giv rum for det.

”Den viden vi har fået som er rigtigt interessant, det er det med hvordan vi skal designe et undervisningsforløb så det bliver brugt som et redskab for læreren til at lave en bedre didaktik. Det vil sige, være mere bevidste om opgaver vi stiller eleverne, på hvilket niveau, og give eleverne feedback i forhold til det de gør. Så læringsprocessen omkring eleverne kommer i centrum.”

Interview

UNDERVISNING I VIRKELIGHEDEN

JACOB ROLSTED JENSEN

Production manager assembly process, Jensen Denmark.

Overordnet om delprojekter under Undervisning i Virkeligheden

Jacob: Det startede jo for tid tilbage hvor vi inviterede nogle tilfældigt udvalgte lærere fra skoler til samarbejdet. Og på det tidspunkt kom UTA indover, UU vejlederne kom indover og på et tidspunkt blev der defineret nogle opgaver og temaer man skulle arbejde videre med, der var blandt andet talent engelsk. Hvor der var koblet nogen lærere på, og efter et stykke tid fik vi nogle aftaler og et forløb vi kunne lave. Så det var egentlig noget der startede som noget løst og så blev det til noget mere faste rammer.

Hvordan vil du beskrive forløbet i forhold til de planer der var?

Der har ikke rigtigt været en plan, det har været sådan lidt nu prøver vi, og så må vi se hvad kan vi bruge det til og hvad kan eleverne lære. Så det har været sådan et eksperiment. Hvor planen fra vores side har været at være åbne og hvad kan I bruge os til, fordi vi mener vi kan spille ind et eller andet sted i forhold til folkeskolerne. Så vi får koblet virkeligheden med noget teori.

Hvilken læring har I trukket ud af den proces?

Den første læring er at i en privat virksomhed og i et offentligt skolesystem, der arbejder man på to meget forskellige måder, i to meget forskellige hastigheder. Skolerne har deres faste undervisningsplaner som de skal følge, det vil sige det er en gang om året man kommer ind, med nye projekter og sådan er vi ikke helt vant til at arbejde. Så der er jo nogle udfordringer. Man skal være med i planlægningen, hvis man gerne vil være med i forhold til folkeskolerne. Det er nok den største læring vil jeg tro. At man skal tilpasse de to verdener til hinanden. Og nok også, at det er jo ikke noget undervisningsmateriale vi leverer, det er noget, set fra vores side, at skolerne de skal lære, at vi tilbyder en ramme, men vi har ikke rigtigt noget at putte i rammen. Det skal de selv sørge for.

Hvordan har du oplevet samarbejdet?

Samarbejdet har været super godt, når først vi har fået kontakt, var der en fælles forståelse af hinanden og hvad vi kunne tilbyde og hvad vi kunne bruge hinanden til. Skolerne er kommet velforberejede og vi har forsøgt at komme ligeså velforberejede og hele tiden positiv dialog og har brugt hinanden. Det har helt sikkert været et positivt forløb. Og det er også derfor vi går ud og forlænger tilbuddet kan man sige. At de stadig kan komme og lave noget af det samme.

Hvad har der været af læring i forhold til samarbejdet?

I forhold til de to forretningskulturer kan man jo næsten kalde det, der er

”Planen fra vores side har været at være åbne og hvad kan I bruge os til, fordi vi mener vi kan spille ind et eller andet sted i forhold til folkeskolerne. Så vi får koblet virkeligheden med noget teori.”

jo den læring at man skal tilpasse sig hinanden, da det er to vidt forskellige verdner. Jeg tror man tænker vidt forskelligt, vi driver jo en forretning vi driver ikke en undervisningsinstitution. Så der er to forskellige verdner der skal mødes her. Og så få snakket om det. Men en af de ting vi oplevede var, at der var en ret stor interesse om det, det var efterspurgt at virksomhederne spillede ind, om det så efterfølgende skulle have forstået at vi skulle spille ind med noget der direkte kan bruges, det skal jeg ikke turde sige. Det kan vi ikke spille ind med, det er rammerne vi kan spille ind med.

Hvordan har mødet mellem skole og virksomhed været. Også fysisk?

Jeg tror det har rigtig, rigtig stor betydning at mødes. Vi synes selvfølgelig der er en masse de kan lære, men der er jo ingen tvivl om at vi også har noget at lære. Vi får indsigt i, hvad er det for en måde de bliver undervist på, hvad er det

for noget det skal kobles op på. Så jeg tror der er en stor værdi i, for begge parter, – i hvert fald har de jo haft en interesse for, at virksomhederne engagerede sig i undervisningen og tilbød noget hvor de kunne komme og bruge os. Så er der jo noget der er mere oplagt end andet. Men en af de ting man skal lære er, at man skal invitere specielt lærerne ind i vores verden. Man kan jo sige vi andre har den fordel, om end det er nogle år siden, så har vi været igennem et skolesystem, men lærerne har ikke nødvendigvis været igennem et virksomhedssystem. Man tror sikkert man ved så meget om skolen fordi man har gået der for nogen år siden, men man har trods alt været igennem det, og der er altså rigtig, rigtig meget forskel på et skolesystem og et virksomhedssystem.

Hvordan har I implementeret den viden og erfaring?

Vi har implementeret det på den måde at vi har gået ud og tilbudt vores forskellige tilbud som en fast ting i den her aktørbank som er blevet oprettet af BRK. Så på den måde har vi jo taget det til os og sagt, det var nok noget der var interesse for. Så derfor har vi sagt, det vil vi godt forsætte. Ligesom de fem originale ting vi startede ud med, dem går vi stadig ud og tilbyder. Der er bare nogen der skal komme og hjælpe med at fylde rammerne ud, vi stiller omgivelserne og rammerne til rådighed og så skal det fyldes ud af et eller andet meningsfyldt i undervisningsøjemed.

Er måderne at tænke på implementeret her i virksomheden?

Vi har også lært noget, ingen tvivl om det, hvordan skolerne arbejder og hvad vi kan bruge det til som virksomhed. Og selvfølgelig har vi også en interesse i at få vist os frem så vi i fremtiden også kan vise at det er denne type virksomhed der er på Bornholm, det er denne her type medarbejdere vi leder efter. Selvfølgelig er der også den del i det, at vi kan få vist os frem. Jeg har taget lidt til mig, jeg kan ikke helt huske hvor den kom fra, men at ingen må flytte herfra, uden at kende hvilke muligheder der er. Det er jo påfaldende få bornholmere vi får ansøgninger fra, når vi søger. I hvert fald i forhold til dem der siger nej, hvor vil vi godt tilbage til Bornholm og arbejde, men man kan bare ikke få nogen jobs her. Så er det påfaldende få der søger de jobs vi har. Vi søger stort set hele tiden og det er jo stort set på alle niveauer. Så derfor er der også for en virksomhed generelt set en interesse i at få vist, at vi har nogle

”Men en af de ting man skal lære er, at man skal invitere specielt lærerne ind i vores verden. Man kan jo sige vi andre har den fordel, om end det er nogle år siden, så har vi været igennem et skolesystem, men lærerne har ikke nødvendigvis været igennem et virksomhedssystem.”

interessante jobs herovre, det kan blandt andet gøres ved at tilbyde sig i sådan et samarbejde.

Er der nogen umiddelbar effekt af projektet?

Jeg tror det er en langsigtet investering at gå ind i sådan noget som det her. Selvfølgelig håber jeg på, at vi får noget ud af det. Jeg kan mærke at det kommer nærmere fra skolerne, at nu skal de ligesom til at få indarbejdet det i deres planer, for nu slår reformerne til, så der tror jeg vi mærker en anden interesse, det tror jeg helt sikkert.

Hvilken effekt på længere sigt tror du at der kan være?

Effekten kan være at vi kan få vist os frem som virksomhed med spændende jobs på alle niveauer uanset om man har interesse i at skrue, elektrisk eller mekanisk, om man har en interesse i at sidde og tegne og konstruere, og derimellem stort set. Og alt hvad vi ellers har, indkøb og services og man kan rejse rundt i verden. Og få vist det frem og få vist de muligheder her på Bornholm, så vi i fremtiden har mulighed for at få de medarbejdere som vi har brug for.

Så antallet af medarbejdere er jo ikke faldende men tværtimod og på funktionærer og på videregående uddannelsesniveau. Så det er et af perspektiverne. Så tror jeg også at skoleeleverne har fået en forståelse for at det jo er en del af samfundet at der er de her virksomheder der tjener nogle penge og som er med til at finansiere alt det andet som er nødvendigt med det offentlige system, at der er det samspil og at man opdager det og får en forståelse af hvordan det hele hænger sammen. At det ene ikke er bedre end det andet, men at vi lever i en symbiose, den forståelse tror jeg bedre man kan give, når man kommer ud og får en snak om hvad der egentlig foregår ude i virksomhederne. Og så sætte det op i forhold til noget man kan lære i skolerne. Så den der vekselvirkning, tror jeg man får nogle mere vidende elever ud af, med en større forståelse for hvordan samfundet er skruet sammen.

Hvad har været projektets største problem?

Den største udfordring når vi snakker engelsk, har været at der er tidsforskelle rundt omkring i verden, og en undervisningssituation er fra kl. det til det. Og sådan virker verden jo ikke helt. Hvis man vil snakke med nogen i Australien, så må man op midt om natten, eller man kan måske få dem til at give en time og så må vi andre også give nogen timer. Så det var lige umiddelbart en praktisk ting som lige skulle på plads. Det giver nogle begrænsninger i at vi kan snakke med dem i Europa, men vi kan ikke snakke med dem i østen, USA det går lige, men Australien det er udelukket. Så der er ikke den fleksibilitet, hvor skolevæsenet ligger i ret faste rammer med at det er der og der vi gør det og der vi gør det, sådan er virkeligheden ude i en virksomhed jo ikke. Selvfølgelig har vi en arbejdstid, men vi lapper ind over hinanden.

Andre udfordringer?

Jakob Rolsted ved præmieoverrækelsen ved TechNørd.

”Vi søger stort set hele tiden og stort set på alle niveauer. Så derfor er der også for en virksomhed generelt en interesse i at få vist, at vi har nogle interessante jobs herovre, det kan blandt andet gøres ved at tilbyde sig i sådan et samarbejde.

Nej, forløbet har sådan set været fint. Eleverne og lærerne skal være klar over – og det tror jeg også at de er – at vi afsætter tid til dem og at det selvfølgelig koster nogle penge. Så selvfølgelig forventer vi, at de er velforbredte når de kommer, og det har de også været. Der har slet ikke været noget, det har været rigtig fint og de har været forberedte til de her samtaler med spørgsmål og de har tænkt over nogle ting, men det forventer vi også. Det er ikke bare, ”nu hygger vi 2 timer ude på Jensen på et virksomhedsbesøg”. Hvis vi investerer i det, så forventer vi også at skolerne investerer i det og at eleverne kommer med et eller andet de vil bruge det til.

Hvad er projektets største succes?

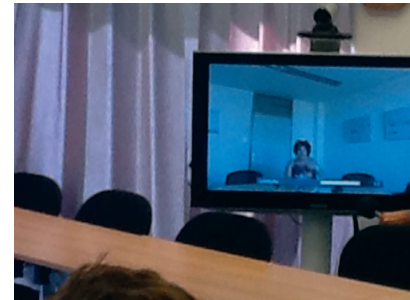
Den største succes synes jeg er, at eleverne får set at der er forskel på hvordan der snakkes engelsk rundt omkring i verden og der er noget høflighedsting man ikke bruger i forhold til det engelsk de måske snakker til hinanden eller hører i en amerikansk film, i forhold til det du snakker når du er på forretningsniveau, at de opdager den forskel og de nuancer og at engelsk ikke bare er engelsk. At en inder der snakker engelsk, eller en australier eller en kineser, jo det er engelsk, men der er noget accent på og der er noget kulturforståelse bagved. Det synes jeg er en kæmpe succes at opdage at verden derude ikke er helt sådan som den er hjemme i vores lille, og at Danmark ikke er ret stort og Bornholm er altså endnu mindre. Så at opdage den diversitet derude, det er synes jeg faktisk er rigtig sjovt, hvis de har fået det og det var mit indtryk at det var nogle af de ting de fik med sig herfra. Og hvis de opdager at en elev i Danmark er middelmådig på papiret til at snakke engelsk, men er faktisk rigtig dygtig til at snakke engelsk i forhold til generelt ude i verden og så få bekræftet et niveau, det vil være en succes for mig. Hvis man kan bekræfte folk i, at I skal nok klare jer derude, I skal bare kaste jer ud i det, det ville være en stor succes.

Hvilke anbefalinger vil du give videre?

Fleksibilitet. Vær klar til at rykke på de muligheder der viser sig. Vores hverdag kan jo ændre sig fra mandag til fredag stort set og det kan den sikkert også i skolen. Men det kan være der opstår muligheder for nye samarbejdspartnere, ikke kun med os som virksomheder, men måske også andre aktører som ønsker at spille ind i forhold til folkeskolen og at man er klar til og åbne sig og bruge tid på det. Og at vi som aktør udenfor skolen ved, at der er rammer og der er eksamener de skal til, så der er også rammer vi skal vænne os til og det er sådan at samarbejdet ligger. De kommer forbi og ser hvad vi laver og hvad de kan bruge os til, sådan rent lavpraktisk kommer ud og får en snak om hvad der kan lade sig gøre.

Hvad synes du vi skal gøre i forhold til samarbejdet på flere forskellige niveauer?

Jeg tænker generelt positivt omkring samarbejdet, det jeg har brug for, er at danne mig et overblik over hvordan systemet virker, og hvor man henvender sig og måske en samlende faktor omkring det. Det værste der kan ske nu er, at det kommer til at køre i forskellige retninger og at der ikke er nogen til at samle op på og sørger for at dem der nu er interesseret i at spille ind med et eller andet, det foregår i samme system. At der ikke er en masse forskellige systemer og flere forskellige steder man skal hente oplysninger fra og skolerne laver hver deres systemer, sådan at man skal på en måde til en skole og på en anden måde til en anden skole. Det kan vi slet ikke håndtere, så skulle vi bruge alt for meget tid på at spille ind med det vi kan. Det vil være

EngelskTalent er blandt andet kommunikation over nettet.

”... At en inder der snakker engelsk, eller en australier eller en kineser. Jo, det er engelsk, men der er noget accent på, og der er noget kulturforståelse bagved. Det synes jeg er en kæmpe succes: At opdage at verden derude ikke er helt sådan som den er hjemme i vores lille land, og at Danmark ikke er ret stort og Bornholm er altså endnu mindre.

rigtig vigtigt for mig, at der er en samlende faktor, så man ved hvor man kan henvende sig og hvor oplysningerne samles, ingen tvivl om det. I forhold til BUM synes jeg bare man skal fortsætte, jeg synes rammerne var rigtig fine, selvfølgelig var der noget som kunne småjusteres også fra virksomhedssiden og få vist hvilke jobmuligheder der er på Bornholm. Så står det jo frit for, om man vil vælge det fra, men de skal da sørge for at der er de muligheder, hvis ikke vi har gjort opmærksom på det, så har vi ikke gjort vores arbejde godt nok.

Hvilke perspektiver ser du i TechNørd?

Industrien er jo ikke et stort sort hul og vi synes det er ret spændende det vi går og leger med og få vist det. At få skabt noget interesse for at gå og arbejde med de her ting. Det tror jeg man kan og invitere eleverne ind og lege med det vi laver, det er jo faktisk det vi gør med TechNørd-ugen, det er en af de gode ting der er kommet ud af det, det er jeg sikker på. Og det er også noget vi fortsætter med, det var jo en succes, det er noget vi fortsætter med, indtil det viser sig at interessen stopper. Generelt vil vi jo gerne have flere der vælger håndværksmæssige uddannelser, der er simpelthen for få der går den vej. En dygtig og attraktiv ingeniør er jo en der har haft hænderne i det. Og det gælder jo for metal og det gælder også for tømrerfaget uden at jeg ved det nærmere. Men det at have haft det i hænderne, det giver jo en forståelse for tingene. Så selvom det er ingeniør eller anden form for teknikker man drømmer om at være, så er det en ganske udmærket vej at gå ind til det, og vi skal være bedre til at vise at du lærer altså noget som du ikke lærer på en skole ved at komme ud og få det i hænderne. Og det kan vi måske ved at invitere dem ind og lade dem bruge hvad vi har. Det er i hvert fald intentionen.

”Generelt vil vi jo gerne have flere der vælger håndværksmæssige uddannelser, der er simpelthen for få der går den vej. En dygtig og attraktiv ingeniør er jo en der har haft hænderne i det.”

Interview

UNDERVISNING I VIRKELIGHEDEN

CLAUS HJORT

Ejer af Nexø Vodbinderi og lokal erhvervsdrivende samarbejdspartner

Vi kom ind i projektet da vi blev kontaktet af Nexø skole i forbindelse med at de spurgte om vi ville sponsorere nogle iPads til deres undervisning. Og så vendte de tilbage i forbindelse med Undervisning i Virkeligheden, og det synes jeg var skide spændende. Så jeg sagde begejstret ja til at deltage der.

Vi har haft et samarbejde med lærerne Jørgen Sonne og Gurli Nielsen, omkring Nexøs historie. Jørgen Sonne er fra Nexø, og han var interesseret i at vise børnene hvordan det var før. Jeg er så gammel at jeg har siddet derude på havnen og rensset torsk en hel weekend i træk, fordi der kom så meget ind. Jeg kan godt forstå at børnene når de kører forbi i dag siger ”hold kæft, den er jo død, hvorfor har vi sådan en stor havn”. Men så er vi nødt til at gå tilbage i tiden, og forklare hvorfor.

Og det kan jo godt være at en af eleverne på et tidspunkt får stillet så dumt et spørgsmål, at vi finder en guldgrube som vi kan bruge den havn til igen, eller får startet en helt ny forretning op, eller nye arbejdspladser. Det ved man ikke. Mange gange kan ting udvikle sig for en virksomhedsleder som mig ved at man bliver stillet nogle dumme spørgsmål. Hvorfor gør du sådan? Hvorfor har I gjort det? Så kommer man til at tænke over tingene på en ny måde.

Når jeg får 30 unger på besøg, så bliver jeg da lidt genert. Der er ingen der

ved mere om mit værksted, og mit forretningsområde end mig, så det kan jeg sagtens snakke om. Men spørgsmålet er, om jeg kan holde dem interesse-rede – synes de det er interessant?

Så jeg har sagt til mig selv at jeg er nødt til at være 100 procent ærlig. De spurgte mig om hvad succes er. Og jeg sagde det kan jeg ikke lige svare på. Det kan være at villa, vovse og volvo, eller hvad er det?. Og der er du nødt til at være ærlig, og nogen gange udleverer man sig selv. Men jeg tror det har givet dem det at de efterfølgende har tænkt over deres besøg her.

Samarbejde?

Vi har haft to 8. Klasser hernede og så nogle lidt mindre hold der interviewede mig omkring nogle ting de havde forberedt sig på. Nogle kom her andre skulle besøge Ocean Prawn. Eleverne har været så forberedt som man nu engang er i 8. Klasse. Jeg kan godt huske hvordan det er når man skulle ud og lave sådan noget. De har taget det mere seriøst end jeg selv gjorde da jeg gik i skole. Jeg kunne også godt have siddet med armene over kors, og sige ” det er jer der skal interviewe”, men det er jo ikke fair, jeg er nødt til at hjælpe dem i gang. Og der er altid nogen der sidder i baggrunden og ikke siger et kvæk, men så er der andre der fører ordet, og det er selvfølgelig dem du kommer til at snakke med.

Senere da jeg skulle se og læse korrektur på deres interviews, og deres videofilm, det var skide sjovt og spændene, for der følte jeg at de havde taget

”Eleverne får leveret noget som kan bruges. Jeg tror der er uanede muligheder i det her.”

den konkrete opgave seriøst. Og det er fordi det er et virkeligt firma, det er virkelige personer de skal snakke med. Når man ellers laver opgaver i skolen har det ikke helt samme formål.

Perspektiver for lokalsamfundet

Der er rigtigt store perspektiver i sådan et projekt. vi har f.eks elever fra Burma på Nexø skole, og fiskeriet herhjemme er altså noget lort, så vi kigger ud i verden ind i mellem og har godt hørt om Burma/Myanmar. Ikke verdens letteste land at komme til. Der er faktisk ikke ret mange informationer om dette land.

Men det kunne være rigtigt sjovt hvis man tog fat i sådan en 8. klasse og sagde ”ved I hvad, jeg overvejer noget eksport til Burma. Kan I hjælpe mig der. I kraft af at man så har nogle mennesker fra burma, så vil de med deres viden og baggrund kunne bidrage meget her, og det vil give en god integration i en klasse. Eleverne skulle så lave en opgave som jeg skal bruge helt konkret. Det kan da godt være at jeg aldrig kommer til Burma, men deres opgaver vil være en del af baggrunden for om jeg beslutter at gøre det eller ikke gøre det. Hvis jeg gjorde det, og det blev en succes, så kan 8. Klasses eleverne ikke umiddelbart bruge det til noget, men når de bliver 22 eller 28 og skal søge arbejde, vil det både se godt ud på deres CV men også være godt for deres selvtillid: ”det har jeg været med til at lave i 8. Klasse, og det er en eksportsucces.” Jeg tror på at det her gør dem til nogle bedre mennesker.

Jeg har set det her som den første spæde start på noget længerevarende. Og der har ikke været fiaskoer udfordringer. Succesen har været at de har været her nede og eleverne har sat sig ind i tingene. Det vigtigste er jo at eleverne har fået noget ud af det. Det er dem vi skal have motiveret.

Jeg har en søn og jeg kæmper med at få ham til at lave lektier – hans argumenter er de samme som jeg selv brugte som barn: Det er jo bare en opgave, den eneste grund til at lave den er fordi min mor, min far, min lærer siger jeg skal. Og den bliver arkiveret lodret når den er lavet. Hvis han i stedet kan sætte et ansigt på en person, der sidder og venter på at han løser opgaven, så får det ham til at blive et bedre menneske. Det lyder naivt, men hvis han bliver et bedre menneske og dermed får bedre selvtillid, så bliver han dygtigere til det han laver. Og så kan jeg som virksomhedsejer opnå noget – profit! Jeg ved godt det lyder som et fy-ord, for skal man tjene profit på skolebørn? Ja, hvis det er til gavn for begge parter!. For det vil måske være sådan at en af de elever der kommer herved siger ”jeg vil godt herved og arbejde”. Og jeg kan sige: ja, du er mere end velkommen, for du har da bevist at du kan det du skal. Eleverne får leveret noget som kan bruges. Jeg tror der er uanede muligheder i det her.

”Mange gange kan ting udvikle sig for en virksomhedsleder som mig ved at man bliver stillet nogle dumme spørgsmål. Hvorfor gør du sådan? Hvorfor har I gjort det? Så kommer man til at tænke over tingene på en ny måde.”